

Motion till riksdagen

1988/89: Ub739

av Stig Bertilsson och Arne Andersson i Ljung
(båda m)

Högskoleutbildning i Fyrstadsregionen

Sedan slutet av 1970-talet har allt fler högskoleutbildningar lokaliserats till Fyrstadsregionen, det vill säga Vänersborg, Trollhättan, Uddevalla och Lysekil. Totalt finns inom regionen ca 250 000 invånare.

Inom Fyrstad svarar en speciell kommitté, högskolekommittén för Fyrstad, för handhavandet av de frågor som rör högskoleutbildningar. För planering, samordning och information svarar Fyrstadskansliet, vilket är förlagt till Trollhättan.

Kommunerna i regionen ansvarar genom högskolekommittén för finansiering av väsentliga delar i det som ger förutsättningar för högskoleutbildningens bedrivande. Det gäller bl. a. utrustnings-, lokal- och administrationsfunktioner.

För nästkommande år föreslår utbildningsministern att det statliga anslaget, i form av s. k. LIF-medel, för utbildning i Fyrstad skall beräknas till 3,8 miljoner kronor. Detta innebär en ökning med 1,5 miljoner kronor. I realiteten betyder emellertid inte detta att högskolekommittén tillförs ökade resurser jämfört med innevarande år. Under läsåret 1988/89 har nämligen högskoleutbildningen i Fyrstad genom det s. k. Uddevalla-paketet tillförts ca 0,9 miljoner kronor. Vidare har från näringslivet i regionen – i samband med etableringen av en ny utbildning – tillskjutits ett engångsbelopp om 0,5 miljoner kronor.

Stor expansion

Utbildningarna i Fyrstad anordnas genom högskolor i Göteborgs högskoleregion, nämligen Göteborgs universitet, Chalmers tekniska högskola, högskolan i Borås, högskolan i Skövde och högskolan i Karlstad. Utbildningar inom vårdsektorn organiseras genom vårdhögskolan i Vänersborg och Bohusläns vårdskola. Utbildningslinjerna, liksom de enstaka kurserna, är förlagda till samtliga kommuner i Fyrstad. Avgörande för var de enskilda linjerna eller kurserna placeras är flera faktorer, såsom koncentration av elevunderlag, praktik i näringslivet, lokaler och utrustning m. m.

Expansionen i den verksamhet som bedrivits i Fyrstad har varit mycket stor. För tre år sedan fanns ungefär 100 årsstudieplatser, innevarande läsår är antalet nästan 500 och för den närmaste treårsperioden räknar man med en fortsatt mycket kraftig ökning.

Det sistnämnda framgår bl. a. av den utredning som, initierad av riksdagen och utförd på uppdrag av regeringen, under 1988 har framlagts av

landshövding Claes Elmstedt. Hans utredning räknar med att antalet årsstudieplatser i Fyrstad läsåret 1992/93 skall vara 813. Han har också i det sammanhanget föreslagit att en ny självständig statlig högskola inrättas i Fyrstad.

Mot. 1988/89
Ub739

Landshövding Elmstedts utredning utmynnar i att en högskola inrättas fr. o. m. den 1 juli 1989. Han vill sedan se ett etappvist genomförande, där kommunerna under en övergångsperiod stöttar upp med utrustning och lokaler och där rektorstjänsten inte tillsätts under de första åren, utan att ämbetet då i stället utövas av annan tjänsteman. Fr. o. m. 1992/93 borde Fyrstad sedan ha en utbyggd egen högskoleenhet.

Den av landshövding Elmstedt föreslagna modellen har mötts med starkt gillande i den berörda regionen. Förväntningarna på en egen högskola är mycket stora. Den hittillsvarande utvecklingen talar också mycket starkt för ett genomförande enligt landshövding Elmstedts modell. Efter ett mycket omfattande utredningsarbete konstaterar hans utredning att det finns såväl behov som underlag för en högskola i Fyrstad. Detsamma gör utbildningsplanen för läsåret 1989/90.

Grundutbildningar

Följande grundutbildningar i form av linjer planeras läsåret 1989/90:

Förskollärlinjen	100 p Vänersborg
Administrativ datalinje	80 p Vänersborg
Driftteknikerlinjen, verkstad	80 p Trollhättan
Småföretagsinriktad ingenjörslinje	80 p Uddevalla
Elektroteknisk ingenjörslinje	80 p Trollhättan
– elkraftteknisk variant åk 2	och
– teleteknisk variant åk 2	Uddevalla
Produktionsteknisk ingenjörslinje (COOP-modell med varvad utbildning – totalt 3 år, varav 1 år på företag med lön)	80 p Trollhättan
Maskinteknisk utbildning	40 p Trollhättan
Småföretagsekonomi (fördjupningsalternativ inom ekonomlinjen, där den företags- förlagda delen finns i Fyrstad)	60 p Trollhättan och Uddevalla

Fristående kurser

Fristående kurser ges på halvfart. Kursprogrammet, som ännu ej är slutgiltigt fastställt, omfattar följande ämnesområden:

Företagsekonomi	1 – 20, 21 – 40 och 41 – 50 p
Jurisk översiktskurs	1 – 10 p
Projektadministration	1 – 10 p
Personaladministration	1 – 20 p
Tyska som fackspråk	1 – 20 p

Engelska som fackspråk	1 – 10 p
Informationsteknik	1 – 10 p
Kulturgeografi	1 – 10 p
Dataskommunikation	1 – 5 p
Mikrodatorteknik, grundkurs	1 – 10 p
CAD/CAM, grundkurs	1 – 8 p
Kulturvetenskap	1 – 10 p
Marinbiologisk orienteringskurs	1 – 10 p
Marin toxikologi	1 – 5 p
Vetenskaplig illustrationsteknik – marin miljö	1 – 5 p

Mot. 1988/89
Ub739

Sammantaget innebär detta att högskoleutbildningen inom ramen för Fyrstadskommitténs verksamhet är nästan lika omfattande som den vid några av de statliga högskolor som tidigare inrättats, exempelvis i Skövde och Halmstad. Omfattningen är större i Fyrstad i dag än vad den var vid den tidpunkt då högskolor inrättades på ovan nämnda och flera andra orter.

Anmärkningsvärt av utbildningsministern

Det är utomordenligt anmärkningsvärt att utbildningsministern i bilaga 10 till årets budgetproposition så kategoriskt avvisar tanken på en högskola i Fyrstad. Utbildningsministern uttalar nämligen (sid. 160 i ovan nämnda handling) följande: "Inrättandet av en högskola eller en utbyggnad av högskoleutbildningen vid en befintlig högskola har därför blivit ett viktigt medel att förändra och förbättra levnadsvillkoren i en region."

Sett även mot denna bakgrund är det förvånande att man i budgetpropositionen över huvud taget inte tar upp det av landshövding Elmstedt framlagda förslaget till prövning. Man kan vidare ställa sig frågan varför utredningen gjorts om den nu ej skall få någon reell prövning.

Andra lösningar

Om landshövding Elmstedts förslag ej kan genomföras, dvs. kan få stöd av en majoritet i riksdagen måste andra lösningar sökas för att säkerställa att högskoleverksamheten i Fyrstad kan utvecklas. Utgångspunkten måste då vara *dels* att utbildningarna i formell mening organiseras som decentraliserade utbildningar i samarbete med universitet och högskolor och där Fyrstad även skall kunna svara för genomförandet av vissa kurser, *dels* att man i Fyrstad skapar en sammanhållen planerings- och ledningsorganisation, som ger praktiska förutsättningar att bedriva en effektiv planering och en ur kvalitetssynpunkt bra verksamhet. Det förslag som presenteras i budgetpropositionen för Fyrstad kan mycket väl ligga till grund för en sådan modell. Dock måste förslaget ändras och förstärkas i vissa avseenden.

Högskolekommittén och dess kansli bör utgöra den ovan nämnda ledningsorganisationen. Kommittén måste därvid ges samma förutsättningar vad gäller budget, anslagsframställning och medelstildelning som högskolorna. Detta innebär att kommittén bör få rätten att äska medel samt att beviljade anslag anvisas kommittén. Högskolekommittén har sedan att svara för ekonomifrågorna gentemot ansvarig högskola. Formerna för utbildningarnas genomförande får avgöras genom överenskommelser mellan högskolorna och kommittén. Denna organisation kommer att ställa ökade krav på de högskolor/universitet, som skall medverka vid anordnande av utbildningar i Fyrstad. Riksdagen bör i ett särskilt uttalande klargöra dessa ökade krav för att högskolorna skall ställa upp.

Om anslag av formella skäl ej kan gå till Fyrstad bör man undersöka om inte länsstyrelsen skulle kunna vara mottagare.

Detta bör av riksdagen ges regeringen till känna.

Om den senare modellen med decentraliserad högskoleutbildning genomförs bör riksdagen om något eller några år kunna ompröva organisationen i Fyrstad och då överväga en högskola i Fyrstad.

Hemställan

Med hänvisning till vad i motionen anförts hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts beträffande inrättandet av en statlig högskola i Fyrstad.

Stockholm den 24 januari 1989

Stig Bertilsson (m)

*Arne Andersson
i Ljung (m)*